

स घोररूपान् संघामान् क्षेमो तरति कीर्त्तिमान् । वैश्वैरपि च वित्ताढ्यैः पण्यवृत्तिविधाधिभिः ।

पृथुरेव नमस्कार्यैः वृत्तिदाता महायशः । तथैव शूद्रैः शुचिभिस्त्रिवर्णपरिचारिभिः ।

पृथुरेव नमस्कार्यैः श्रेयः परमभोषुभिः । एते वत्सविशेषाश्च दोग्धारः क्षीरमेव च ।

पात्राणि च मयोक्तानि किम्बूयो वर्णयामि ते ।

इति श्रीमहाभारते खिलेषु हरिवंशे हरिवंशपर्वणि पृथुपाख्याने पृथिवीदोहे षष्ठोऽध्यायः ॥ ६ ॥

॥ जनमेजय उवाच ॥ मन्वन्तराणि सर्वाणि विस्तरेण तपोधन । तेषां पूर्वविस्मृष्टिश्च वैशम्पायन कीर्त्तय ।

यावन्तो मनवश्चैव यावन्तं कालमेव च । मन्वन्तरमहं ब्रह्मन् श्रोतुमिच्छामि तत्त्वतः ।

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ न शक्यो विस्तरस्तात वक्तुं वर्षशतैरपि । मन्वन्तराणां कौरव्य संक्षेपं त्वेव मे शृणु ।

स्वायम्भुवो मनुस्तात मनुः स्वारोचिषस्तथा । औत्तमिस्तामसश्चैव रैवतश्चाक्षुषस्तथा ।

वैवस्वतस्तु कौरव्य सांप्रतो मनुश्च्यते । सार्वर्णस्तु मनुस्तात भैत्यो रौच्यस्तथैव च ।

तथैव मेसावर्षाश्चत्वारो मनवः स्मृताः । अतीता वर्त्तमानाश्च तथैवानागताश्च ये ।

कीर्त्तिता मनस्तात मथैते तु यथाश्रुतं । ऋषींस्तेषां प्रवक्ष्यामि पुत्रान् देवगणांस्तथा ।

मरीचिरत्रिभगवानङ्गिराः पुलहः क्रतुः । पुलस्त्यश्च वशिष्ठश्च सप्तैते ब्रह्मणः सुताः ।

उत्तरस्यां दिशि तथा राजन् सप्तर्षयः स्मृताः । यामा नाम तथा देवास्त्वामन् स्वायम्भुवेऽन्तरे ।

आग्नीध्रश्चाग्निबाहुश्च मेधा मेधातिथिर्वसुः । ज्योतिष्मान्द्युतिमान् हव्यः सवनः पुत्र एव च ।

मनोः स्वायम्भुवस्यैते दश पुत्रा महौजसः । एतत्ते प्रथमं राजन् मन्वन्तरमुदाहृतं ।

और्व्या वशिष्ठपुत्रश्च स्तम्भः काश्यप एव च । प्राणो वृहस्पतिश्चैव दत्तो निश्च्यवनस्तथा ।

एते महर्षयस्तात वायुप्रोक्ता महाव्रताः । देवाश्च तुषिता नाम स्मृताः स्वारोचिषेऽन्तरे ।

हविर्भः सुकृतिर्ज्योतिरापोमुर्त्तिरयस्मयः । प्रथितश्च नभस्यश्च नभ ऊर्जस्तथैव च ।

स्वारोचिषस्य पुत्रास्ते मनोस्तात महात्मनः । कीर्त्तिताः पृथिवीपाल महावीर्यपराक्रमाः ।

द्वितीयमेतत्कथितं तव मन्वन्तरं मया । इदं तृतीयं वक्ष्यामि तन्निबोध नराधिप ।

वशिष्ठपुत्राः रुद्रासन्वाशिष्ठादिति विश्रुताः । हिरण्यगर्भस्य सुता ऊर्जा नाम सुतेजसः ।

ऋषयोऽत्र मया प्रोक्ताः कीर्त्यमानान्निबोध तान् । औत्तमेयान् महाराज दश पुत्रान् मनोरमान् ।

ईष ऊर्जस्तनूजश्च मधुर्माधव एव च । शुचिः शुकः सहस्रैव नभस्यो नभ एव च ।

भानवस्तत्र देवाश्च मन्वन्तरमुदाहृतं । मन्वन्तरं चतुर्थं ते कीर्त्तयिष्यामि तच्छृणु ।

काव्यः पृथुस्तथैवाग्निर्जन्युर्धामा च भारत । कपोवानकपीवांश्च तत्र सप्तर्षयोऽपरे ।

पुराणे कीर्त्तितास्ततः पुत्राः पौत्राश्च भारत । सत्या देवगणाश्चैव तामसस्यान्तरे मनोः ।

पुत्राश्चैव प्रवक्ष्यामि तामसस्य मनोर्नृप । द्युतिस्तपस्यः सुतपास्तपोमूलस्तपोशनः ।

तपोरतिरक्त्वाषस्तनो धन्वो परन्तपः । तामसस्य मनोरेते दश पुत्रा महाबलाः ।

वायुप्रोक्ता महाराज पञ्चमं तदनन्तरं । वेदबाहुर्धुप्रश्च मुनिर्वेदशिरास्तथा ।

४०५

४१०

४१५

४२०

४२५

४२९